

**Katholieke Hogeschool Brugge-
Oostende
Bachelor in de logopedie en de
audiologie
(professioneel gerichte bachelor)**

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
	3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
	3.2 Werkwijze	5
	3.3 Domeinspecifiek referentiekader	7
	3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	8
4	Opleiding	10
5	Beoordeling	11
	5.1 Doelstellingen opleiding	11
	5.2 Programma	12
	5.3 Inzet personeel	15
	5.4 Voorzieningen	16
	5.5 Interne kwaliteitszorg	17
	5.6 Resultaten	18
6	Oordelen visitatiecommissie	19
7	Oordelen NVAO	20
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	21

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 12 juni 2009 heeft de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Bachelor in de logopedie en de audiologie (professioneel gerichte bachelor), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA). De aanvraag is ontvangen op 16 juni 2009.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de logopedie en de audiologie (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de logopedie en de audiologie (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding met de volgende afstudeerrichtingen: Logopedie en Audiologie, die te BRUGGE wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2010-2011 tot en met het einde van het academiejaar 2017-2018.

Den Haag, 17 november 2009

Voor de NVAO

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 12 juni 2009 heeft de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Bachelor in de logopedie en de audiologie. De aanvraag is ontvangen op 16 juni 2009.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: Vlaamse Hogescholenraad.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: Vlaamse Hogescholenraad

Visitatiecommissie:

- Voorzitter:
- Rita Duchêne, onderwijsdeskundige; was leraar in het hoger onderwijs en is als pedagogisch adviseur en directeur onderwijsverzorging verbonden geweest aan het VVKHO

Leden:

- Theo Kapteyn, domeindeskundige audiologie; was als fysisch-audioloog hoofd van de klinische audiologie van de KNO-afdeling van de Vrije Universiteit Amsterdam, is thans docent in de verkorte opleiding tot audicien
- Natalie Vanderlinden, domeindeskundige audiologie; hoofd van de logopedische dienst bij de National Health Service
- Marc De Bodt, domeindeskundige logopedie en audiologie; verbonden aan het Universitair Revalidatiecentrum voor Communicatiestoornissen van het Universitair Ziekenhuis Antwerpen, aanvankelijk als hoofdlogopedist en thans als directeur van het revalidatiecentrum
- Nele Neukermans; studeerde Logopedie aan de Hogeschool Gent en beëindigde in juli 2007 met succes de opleiding
- Secretaris: Guido Cuyvers

De Erkeningscommissie heeft op 5 mei 2006 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

De visitatie van de opleiding Logopedie en audiologie aan de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR-VLHORA, februari 2005*.

Voor de beschrijving van de werkwijze van de visitatiecommissie worden vier fasen onderscheiden.

- fase 1, de installatie van de commissie;
- fase 2, de voorbereiding;
- fase 3, het visitatiebezoek;
- fase 4, de schriftelijke rapportering.

Fase 1 De installatie van de visitatiecommissie

Op 12 september 2006 werd de visitatiecommissie officieel geïnstalleerd. De installatievergadering stond in het kader van een kennismaking, een gedetailleerde bespreking van het visitatieproces aan de hand van de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR-VLHORA, februari 2005* en een toelichting van het ontwerp van domeinspecifieke referentiekader. Daarnaast werden een aantal praktische afspraken gemaakt, onder meer met betrekking tot het bezoekschema, de bezoekdagen en de te lezen eindwerken en/of stageverslagen.

Fase 2 De voorbereiding

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de opleiding opgesteld en aan de opleidingen bezorgd. Elk commissielid heeft het zelfevaluatie rapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en haar argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd uitvoerig besproken en beargumenteerd door de commissieleden. Op basis van de bespreking en de door de commissieleden opgestuurde vragenlijsten, inventariseerde de secretaris kernpunten en prioriteiten voor de gesprekken en het materialenonderzoek bij de visitatie.

Fase 3 Het visitatiebezoek

De VLHORA heeft een bezoekschema ontwikkeld dat desgevallend aangepast werd aan de specifieke situatie van de opleiding. Voor de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende vond het visitatiebezoek plaats op 2, 3 en 4 mei 2007. Tijdens de visitatie werd gesproken met een representatieve vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. Tijdens de visitatie werd voor de verdere bevraging gebruik gemaakt van de synthese van de checklist en de vragenlijsten. Binnen het bezoekprogramma werden een aantal overlegmomenten voor de commissieleden voorzien om de bevindingen uit te wisselen en te komen tot gezamenlijke en meer definitieve (tussen)oordelen. Na de gesprekken met de vertegenwoordigers van de opleiding hebben de visitatieleden hun definitief (tussen)oordeel per facet en per onderwerp gegeven. Op het einde van het visitatiebezoek heeft de voorzitter een korte mondelinge rapportering gegeven van de ervaringen en bevindingen van de visitatiecommissie, zonder expliciete en inhoudelijk waarderende oordelen uit te spreken.

Fase 4 De schriftelijke rapportering

De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden, op basis van het zelfevaluatie rapport, de checklisten en de motiveringen een ontwerp opleidingsrapport opgesteld. Het ontwerprapport geeft per onderwerp en per facet het oordeel en de motivering van de visitatiecommissie weer. Daarnaast werden - waar wenselijk en/of noodzakelijk - aandachtspunten en eventuele aanbevelingen voor verbetering geformuleerd. Het ontwerp opleidingsrapport werd aan de hogescholen gezonden voor een reactie

in/op/tijdens periode eerste terugmelding . De reactie van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport werd door de commissie in een slotvergadering besproken. De visitatiecommissie stelde ook een vergelijkend gedeelte op. Hierin worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van de visitatie vergelijkenderwijs weergegeven. In een aantal gevallen leidde de reactie van de opleiding tot een aanvullend bezoek door (een afvaardiging van) de visitatiecommissie om de nieuwe informatie verder te verifiëren. De resultaten van het aanvullende bezoek aan de betrokken opleiding werden door de voltallige visitatiecommissie besproken. Het vergelijkende deel werd samen met het antwoord van de visitatiecommissie op de reacties van de opleidingen en het definitieve opleidingsrapport aan de hogescholen toegezonden in/op/tijdens periode tweede terugmelding. Het vergelijkende deel en de opleidingsrapporten werden samengebracht in het voorliggende visitatierapport van de professioneel gerichte bachelor logopedie en audiologie, dat op 4 september 2008 gepubliceerd werd.

Oordeelsvorming

De commissie legt in een eerste fase een oordeel per facet vast. Daarna legt de commissie een oordeel per onderwerp vast op basis van de oordelen van de facetten die van het onderwerp deel uitmaken. In de oordelen per onderwerp wordt steeds een overzicht gegeven van de oordelen per facet. In geval van een compensatie van facetten, wordt het oordeel op onderwerpniveau gevolgd door een motivering en aangevuld met de weging die de commissie hanteerde in de oordeelsvorming op onderwerpniveau. In de overige gevallen wordt voor de motivering van het oordeel op onderwerpniveau verwezen naar de argumentatie bij de facetten. De oordelen per facet en per onderwerp hebben betrekking op alle locaties, afstudeerrichtingen en varianten. Daar waar er een onderscheid in het oordeel per afstudeerrichting en/of locatie en/of variant nodig is, wordt dit aangegeven in het rapport. De commissie houdt in haar beoordeling rekening met accenten die de opleiding eventueel zelf legt, met het domeinspecifieke referentiekader en met de benchmarking ten opzichte van de gelijkaardige opleidingen in andere instellingen van hoger onderwijs. Alle oordelen en wegingen volgen de beslisregels zoals geformuleerd in de *Handleiding onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA* van februari 2005. Op het niveau van de facetten volgen de oordelen een vierpuntenschaal: "onvoldoende", "voldoende", "goed" en "excellent". Op het niveau van de onderwerpen en op het niveau van de opleiding in haar geheel geeft de commissie een antwoord op de vraag of er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Hierbij kan het oordeel "voldoende" of "onvoldoende" luiden.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

Op grond van de door de VLHORA ontwikkelde procedure is door de visitatiecommissie een domeinspecifiek referentiekader ontwikkeld dat gebruikt wordt bij de beoordeling van opleidingen Logopedie en audiologie. Dit domeinspecifiek referentiekader is voorafgaand aan de visitatie aan de opleiding ter beschikking gesteld.

Bij de beoordeling van het onderwijs in de Logopedie en audiologie heeft de commissie de eigenheid van de opleiding en de diversiteit van de betrokken instelling gerespecteerd. In de eerste plaats is nagegaan of elke opleiding erin slaagt haar eigen doelstellingen te realiseren; dit zowel inhoudelijk als procesmatig. Tevens is geverifieerd of de opleiding aan een aantal minimumeisen voldoet, die aan de opleiding worden gesteld vanuit het vakgebied en/of de relevante beroepspraktijk.

Het ontwikkelde domeinspecifieke referentiekader kende als input de referentiekaders van de betrokken opleidingen, een aantal wettelijke bronnen, een zestal brondocumenten onderschreven door het werkveld en vier internationale referentiekaders (pag. 13/14 van het visitatierapport). In dit verband zijn door de commissie domeinspecifieke competenties geformuleerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gemeenschappelijke domeinspecifieke competenties en opleidingsgebonden/afstudeerrichtingsgebonden domeinspecifieke competenties (pag. 14-17 van het visitatierapport).

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie bestond uit 5 leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein;
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- het beroepsprofiel van de logopedist (Studie 14 – VLOR 1997) en de audioloog (Studie 13 – VLOR 1997);
- het opleidingsprofiel van de logopedist (Studie 53 – VLOR 1997) en de audioloog (Studie 101 – VLOR 1998);

- het referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk;
- wettelijke eisen voor het beroep van logopedist en audioloog.

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Bachelor in de logopedie en de audiologie (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

- instelling: Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging(en): BRUGGE
- graad en de kwalificatie: Bachelor in de logopedie en de audiologie
- niveau en oriëntatie: professioneel gerichte bachelor
- studieomvang: 180 studiepunten
- afstudeerrichtingen: Logopedie en Audiologie
- onderwijstaal: Nederlands
- studiegebied: Gezondheidszorg
- aard van de aanvraag: accreditatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet¹;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'²;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan³.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

De commissie is van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

De doelstellingen van de opleiding voor beide afstudeerrichtingen voldoen aan de decretale en beroepsspecifieke vereisten. Reeds in het academiejaar 1994-1995 organiseerde de opleiding Logopedie en audiologie een tweedaagse curriculumvergelijking tussen de Brugse opleiding en de opleiding van de Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle met als titel Een vergelijking tussen de opleidingen Logopedie van HTI Brugge en C.H.W. Zwolle. Deze initiële curriculum- en werkveldvergelijking werd de daaropvolgende twee academiejaren telkens tijdens een tweedaagse bijeenkomst versterkt in Zwolle en Münster met als bijkomende partner de Hochschule für Logopädi van Münster. Ook heeft men in die periode het totale curriculum omgevormd conform het Europese ECTS-systeem. Deze curricula besprekingen resulteerden in 2001 in een "Intensive Programme" in Brugge, samen met de partnerinstellingen van de Hochschule für Logopädi van Münster, de Christelijke

¹ Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

² Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

³ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

Hogeschool Windesheim van Zwolle, de TEI Patras en de Universidad Pontificia de Salamanca. Dit "Intensive Programme" was geheel gewijd aan curriculumvergelijkingen van deze vier partnerinstellingen, zowel naar inhoud als naar didactische werkvormen. De eindkwalificaties worden getoetst bij het relevante beroepenveld. De commissie beoordeelt dit onderwerp daarom positief.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

De commissie is van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Het programma is een adequate transformatie van de eindkwalificaties qua niveau, oriëntatie en de domeinspecifieke eisen. In het didactische concept staat het begeleid zelfstandig leren met zelfwerkzaamheid en zelfverantwoordelijkheid voor het leerproces door de student centraal. De opleiding beoogt een sterke inbedding in de internationale evoluties op het gebied van Logopedie en audiologie. Zij moedigt lectoren en studenten aan om te participeren in het internationale vakgeburen en streeft ernaar om internationalisering zoveel mogelijk in het curriculum te integreren. Studenten komen in verscheidene vakdomeinen in aanraking met buitenlandse vakliteratuur. De commissie vraagt zich af of de opleiding, naast de internationale contacten, niet veel meer voordeel zou kunnen putten uit een betere samenwerking met de andere opleidingen in Vlaanderen, zowel binnen als buiten de associatie. Ook de intradepartementale samenwerking zou zij verder kunnen uitbouwen. De gesprekken met studenten, lectoren, opleidingsverantwoordelijken en het werkveld toonden aan dat de opleiding op een doordachte manier werk maakt van de curriculumherziening en van de omschakeling naar een competentiegericht programma. De commissie stelt vast dat de omslag theoretisch goed voorbereid is en ook grondig aangepakt is.

Het opleidingsprogramma besteedt op een structurele wijze aandacht aan de vaardigheden die het maatschappelijke en beroepsmatig functioneren ondersteunen. De beroepsspecifieke vakken hebben een sterk uitgebouwd onderdeel practica Toepassingen en begeleiding waar studenten een intensieve training krijgen in het verwerven van de beroepsspecifieke competenties. De stage loopt over de drie opleidingsjaren. De complexiteit van de stageopdrachten, de zelfstandigheid van de student en de intensiteit van de stage nemen gradueel toe. Volgens de commissie kan de opleiding de efficiëntie van de stagebegeleiding nog optimaliseren door naast de werkbegeleiding nog meer te investeren in leerbegeleiding en door het stage-evaluatiekader te concretiseren met gedragsindicatoren. Het eindwerk is het resultaat van een zelfstandig onderzoek over een voor de opleiding en het werkveld relevante probleemstelling. Het werkstuk weerspiegelt de redeneervaardigheid, het vermogen tot informatieverwerking, de kritische reflectie en de competentie om oplossingsstrategieën toe te passen in probleemsituaties uit de beroepspraktijk. De eindwerken die de commissie heeft ingekeken haalden een wisselend kwaliteitsniveau met een passende beoordeling. De kwaliteitsverschillen bleken ook samen te hangen met de kwaliteitsverschillen in de externe begeleiding. De commissie is van oordeel dat de eindwerkbegeleiding voor elke student volgens dezelfde kwalitatieve maatstaven moet gebeuren. Bovendien kan de opleiding de eindwerken nog meer aanwenden in functie van het wetenschappelijk onderzoek. Wellicht zou het een goede zaak zijn om het format van de scriptie te herzien, bijvoorbeeld in de richting van een artikel. Het gewicht van de individuele opleidingsonderdelen is goed gebalanceerd. De inhoudelijke samenhang is eveneens voldoende. De opleiding heeft voldoende aandacht voor de studeerbaarheid van het programma, maar de opleiding moet volgens de commissie werk

maken van een goed doordachte en betrouwbare studietijdmeting in functie van de permanente bijsturing van het programma.

De opleiding Logopedie en audiologie binnen de KHBO kiest, met het oog op de realisatie van de strategische doelstellingen, voor de volgende jaren duidelijk voor een systeem van begeleid zelfstandig leren. Dit wordt al concreet gerealiseerd binnen een aantal onderwijsleeractiviteiten, alsook binnen de module normale ontwikkeling, waar contacturen werden afgebouwd ten voordele van zelfstandig werk en begeleide zelfstudie. Door de opleiding heen werkt men met een zeer gevarieerd aanbod van onderwijsvormen: hoorcolleges, interactief doceren, projectwerk, begeleide zelfstudie, groepswork, practica en casusgestuurd onderwijs. Ook gebruiken de lectoren verschillende onderwijsmiddelen: syllabi, cursussen, handboeken, handleidingen, didactische leermiddelen en praktijkmaterialen. De beoordeling en de toetsing zijn gericht op de realisatie van de leerdoelen en zijn transparant. De commissie stelt bij de inspectie van het cursusmateriaal grote kwalitatieve verschillen vast, niet zozeer inhoudelijk als wel op het vlak van de structurering, de referentiekaders en de bronvermelding. De commissie vindt dat belangrijke elementen van studeerbaarheid. De studenten geven op hun beurt aan dat het voor een aantal opleidingsonderdelen nodig is om de lessen te volgen om structuur in het materiaal te krijgen. Het departement hanteert geen kwaliteitscriteria noch richtlijnen voor het didactische materiaal. Wel kan het schriftelijke studiemateriaal aan bod komen tijdens het functioneringsgesprek van de lector met het departementshoofd. De commissie adviseert de opleiding een bijzondere inspanning te doen om de vormelijke kwaliteit van alle cursusmateriaal te evalueren vanuit een competentiegerichte invalshoek en waar nodig bij te sturen en te actualiseren zodat het een echte ondersteuning vormt voor een competentiegerichte onderwijspraktijk. Tegelijk moet zij maatregelen inbouwen om de studeerbaarheid te bevorderen.

De commissie onderzocht de examenvragen en stelt vast dat ze doorgaans nog erg traditioneel en nog niet echt competentiegericht zijn. De commissie raadt de opleiding aan om verder werk te maken van het competentiegericht toetsen, dit theoretisch goed te onderbouwen en lectoren hierbij te ondersteunen. Daartoe is de ontwikkeling van een toetsbeleid noodzakelijk.

De commissie formuleerde in de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken haar bezorgdheid over de beperkte instroom van nieuwe studenten in de richting Audiologie en vraagt zich af of de kritische massa wel bereikt is om deze afstudeerrichting te bewaren. De opleiding is van oordeel dat de geringe instroom in Audiologie van tijdelijke aard is en samenhangt met de overgangsfase waarin de opleiding zich bevindt. Ze heeft daarom goede hoop dat het studentenaantal in die afstudeerrichting de volgende jaren zal stijgen. De commissie waardeert de positieve Bama atmosfeer, waarin de opleiding de studenten wijst op de mogelijkheden om verder te studeren. De commissie beveelt de opleiding aan om proactief haar wervingsbeleid verder te zetten, zodat de instroom van de studenten toeneemt, vooral voor Audiologie in functie van het bereiken van de noodzakelijke kritische massa.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma. De NVAO sluit zich aan bij de kritische opmerkingen van de commissie over de stage- en eindwerkbegeleiding en onderschrijft de aanbeveling van de commissie om meer te investeren in leerbegeleiding. Daarnaast onderstreept de NVAO het belang van de ontwikkeling van het competentiegericht toetsen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:

Binnen het departement Gezondheidszorg geldt een prestatieregeling waarin de opdrachten een vast aandeel hebben. De commissie formuleerde in het gesprek met de beleidsverantwoordelijken ernstige bezwaren tegen deze verouderde wijze van berekenen van de taakbelasting. De commissie beveelt de opleiding aan een moderne prestatieregeling te hanteren die tegemoet komt aan de eisen van het actuele hoger onderwijs. De commissie stelt vast dat de opleidingscoördinator momenteel nauwelijks formele bevoegdheden heeft om sturend op te treden, ook niet om te waken over de kwaliteit van de processen en de onderwijsmiddelen. De formele bevoegdheden liggen bij het departementshoofd. Wel bereidt de hogeschool een andere invulling van de functie van opleidingscoördinator voor waarin die meer bevoegdheden zal krijgen. Ook de naam zal veranderen in opleidingshoofd. De nieuwe organisatie zal ingaan samen met de geplande nieuwe prestatieregeling. De commissie stelde vast dat de studenten en de afgestudeerden de inzet van de lectoren en ook de toegankelijkheid van een groot deel van hen waarderen. Wel stellen de studenten zich vragen bij de wijze waarop enkele artsen hun rol als lector vervullen en over de manier waarop zij communiceren met de studenten. De opleiding moet zich bezinnen over de rol en de plaats van de medische lectoren in de opleiding en in elk geval maatregelen nemen om hen beter te integreren. De beschikbare documenten tonen aan dat het personeel voldoende expertise heeft om het programma adequaat te kunnen invullen. Het totale personeelsbestand (praktijk)lectoren Logopedie en audiologie binnen de formatie bedraagt 6,4 voltijdse equivalenten (VTE's). Het totaal aantal studenten op 1 februari 2006 bedroeg 102. De ratio studenten/(praktijk)lectoren bedraagt dus 15,9. Er zijn relatief veel lectoren met praktijkervaring en er is aandacht voor de pedagogische, didactische en vakinhoudelijke vorming van de onderwijsgeevenden.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Inzet personeel. De NVAO onderschrijft de aanbeveling van de commissie om een moderne prestatieregeling te hanteren die tegemoet komt aan de eisen van het actuele hoger onderwijs.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:

De infrastructuur is niet meer optimaal aangepast aan het nieuwe onderwijsconcept dat de KHBO wil realiseren. De hogeschool bouwt momenteel een nieuwe campus. De mediatheek heeft ruime openingstijden: 51 uur per week. Er zijn voldoende print- en kopieerfaciliteiten. De ruimte zelf is niet optimaal aangezien de beschikbare oppervlakte niet voldoet voor de huidige doelgroep. Op korte termijn is een oplossing, gezien de beperkingen van de campus, niet haalbaar. Een zeer ruim, modern, functioneel en centraal gelegen studielandschap in het geplande nieuwbouwproject zal hiervoor de oplossing bieden. De commissie stelde vast dat er binnen de mogelijkheden van de huidige accommodatie veel aandacht is voor de toegankelijkheid van studenten met functiebeperkingen, die er ook gebruik van maken. Er zijn voldoende goed uitgeruste lokalen en er is constante aandacht voor didactisch materiaal. De ict-ondersteuning is goed.

De systematische studiebegeleiding is van recente datum. Voordien gebeurde de begeleiding informeel en occasioneel. Sinds het academiejaar 2005-2006 heeft men een studiebegeleider en studentenbegeleider (STUTRA) aangesteld in ieder departement van KHBO. De opleiding neemt een ruim pakket initiatieven met het oog op de informatievoorziening en de studiebegeleiding.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:

De commissie is van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. De opleiding evolueert in de richting van een kwaliteitszorgsysteem. Zij organiseert regelmatig bevestigingen over diverse aspecten met relevante doelgroepen. De uitkomsten van de evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen. Er is duidelijk sprake van een verbeterbeleid. De studenten, de lectoren en het werkveld worden actief betrokken bij interne kwaliteitszorg. Het oordeel van de commissie over het onderwerp is daarom positief.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:

De commissie vindt dat de basiskwaliteit van het onderwijsrendement voldoende is voor beide afstudeerrichtingen. De opleiding heeft haar doelstellingen voldoende gerealiseerd. Omwille van de nieuwe outputfinanciering, opgelegd door de Vlaamse overheid, vindt de commissie dat de opleiding dringend werk moet maken van het werken met streefcijfers en prestatie-indicatoren. Ook vraagt de commissie zich bezorgd af of de opleiding met het relatief kleine aantal studenten ook in de toekomst stevige kwaliteitscriteria zal blijven hanteren.

De opleiding levert breed inzetbare logopedisten en audiologen af. Gesprekken met het werkveld toonden een grote tevredenheid aan over de competenties van de afgestudeerden. Ze bereiken het voorgestelde eindniveau. De commissie beoordeelt het gerealiseerde niveau van logopedie als goed en van audiologie als voldoende.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Resultaten. De NVAO deelt de bezorgdheid van de commissie en benadrukt het belang van het blijvend hanteren van stevige kwaliteitscriteria.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	v	1.1 niveau en oriëntatie	v
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	g
2 Programma	v	2.1 eisen gerichtheid	v
		2.2 relatie doelstellingen - programma	v
		2.3 samenhang programma	v
		2.4 studielast	v
		2.5 toelatingsvoorwaarden	v
		2.6 studieomvang	ok
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	v
		2.8 beoordeling en toetsing	v
		2.9 masterproef ⁴	nvt.
3 Inzet personeel	v	3.1 eisen gerichtheid	v
		3.2 kwantiteit	v
		3.3 kwaliteit	v
4 Voorzieningen	v	4.1 materiële voorzieningen	v
		4.2 studiebegeleiding	v
5 Interne kwaliteitszorg	v	5.1 evaluatie resultaten	v
		5.2 maatregelen tot verbetering	v
		5.3 betrokkenheid	v
6 Resultaten	v	6.1 gerealiseerd niveau	*1
		6.2 onderwijsrendement	v

*1 facet 6.1 logopedie: goed
Audiologie: voldoende

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

O: onvoldoende; V: voldoende; G: goed; E: excellent

⁴ Enkel voor masteropleidingen

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	v
2 Programma	v
3 Inzet personeel	v
4 Voorzieningen	v
5 Interne kwaliteitszorg	v
6 Resultaten	v

Eindoordeel van de NVAO: positief

O: onvoldoende; V: voldoende

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Bachelor in de logopedie en de audiologie (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende uitgevoerd door de Vlaamse Hogescholenraad.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 00

F 31 70 312 23 01

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer #3653

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2010-2011 tot het einde van academiejaar 2017-2018.